

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Talpă Boris, Mânăscurtă Igor,

examinând, fără citirea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Bobeica Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023, în cauza penală la plângerea condamnatului referitor la condițiile de detenție,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 05 februarie 2019, condamnatul Bobeica Ivan s-a adresat cu plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii a indicat că, în perioada de timp în care s-a aflat în Penitenciarul nr.13-Chișinău și în Penitenciarul nr.9-Pruncul a fost deținut în condiții inumane de detenție, în special, condamnatul se referă la: detenție în condiții de aprovizionare proprie cu haine, lenjerie de pat, obiecte de uz casnic, veselă de bucătărie, dotarea cu saltele cu un grad de uzură avansat, lipsă de apă caldă în celule; supraaglomerarea celulelor, lipsa de spațiu minim prevăzut de lege; accesul limitat la lumina zilei; precum și, procurarea de materiale de construcții din cont propriu pentru reparația celulelor; aerisirea insuficientă a celulelor; refuzul de plasare a deținuților în celule pentru ne fumători; condiții anti sanitare și antiigienice, neluarea măsurilor de dezinfecție; acordarea tratamentului medical insuficient.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 30 mai 2019, s-a admis plângerea condamnatului Bobeica Ivan împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul, că condamnatul Bobeica Ivan, născut la X, a fost deținut în perioadele cuprinse între 17 august 2016-05 septembrie 2016 și 16 septembrie 2016-14 decembrie 2017 în Penitenciarul nr.13- Chișinău, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa condamnatului Bobeica Ivan Gheorghe pentru perioada totală de 474 zile, în care s-a aflat în detenție provizorie în Penitenciarul nr.13- Chișinău, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Bobeica Ivan prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 sub formă de 18 ani închisoare în penitenciar tip închis, s-a redus cu 94 de zile.

În privința perioadei rămase de 4 zile, cu titlu de despăgubire, s-a acordat condamnatului Bobeica Ivan suma de 200 lei, calculându-se a câte o unitate convențională egală cu 50 lei pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor.

3. Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 30 mai 2019, a fost atacată cu recurs de către condamnatul Bobeica Ivan, prin care a solicitat reducerea termenului de detenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2020, s-a admis recursul condamnatului, s-a casat integral încheierea, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

5. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 06 mai 2021, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Bobeica Ivan, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Bobeica Ivan a fost deținut în Penitenciarul nr.13-Chișinău, pe o perioadă de 262 zile în calitate de prevenit și pe o perioadă de 211 zile în calitate de condamnat, iar în total 473 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus termenul pedepsei definitive stabilite lui Bobeica Ivan, cu 566 zile.

În privința perioadei rămase de 1 zi, calculată în condițiile art.473/4 alin.(4) Cod de procedură penală, s-a acordat cu titlu de compensare condamnatului Bobeica Ivan, a.n. X, suma bănească în mărime de 50 (cincizeci) lei, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor.

S-a respins ca neîntemeiată plângerea condamnatului Bobeica Ivan, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.9 Pruncul, care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 06 mai 2021, a fost atacată cu recurs de către:

- directorul Penitenciarului nr.9 Pruncul, Timofei Eduard, prin care a solicitat casarea încheierii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri;
- condamnatul Bobeica Ivan, prin care a solicitat casarea încheierii.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2021, s-au admis recursurile declarate, s-a casat încheierea și s-a remis cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 17 ianuarie 2023, s-a admis parțial plângerea condamnatului Bobeica Ivan împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Bobeica Ivan a fost deținut în perioadele 17.08.2016 - 05.09.2016 și 16.09.2016-17.05.2017, în calitate de prevenit și perioada de 18.05.2017-14.12.2017, în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.13- Chișinău, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condițiile art.473⁴ alin.(6) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Bobeica Ivan cu 524 zile, pentru perioada de 262 zile în care condamnatul cu calitatea de prevenit s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr. 13- Chișinău, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Bobeica Ivan cu 42 zile, pentru perioada de 210 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție, în calitate de condamnat, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Bobeica Ivan conform sentinței de condamnare, s-a redus cu 566 zile.

În rest, plângerea condamnatului Bobeica Ivan, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

9. Încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana din 17 ianuarie 2023, a fost atacată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr.9 Pruncul, Timofei Eduard, prin care a solicitat casarea încheierii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului a invocat că, prima instanță eronat a aplicat prevederile art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, or, din prevederile legale, rezultă că, în loc de o zi de arest se vor considera executate 2 zile de închisoare, dar nu cum a procedat instanța, calculând ca executate lui Bobeica Ivan 3 zile de închisoare în schimbul unei zile de arest.

A accentuat că, termenul de arest preventiv deja a fost inclus în termenul de executare a pedepsei, iar prin urmare instanța nu este în drept să tripleze termenul ce urmează a fi considerat drept executat.

10. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023, s-a admis recursul declarat, s-a casat încheierea și s-a remis cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

11. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a statuat că, prin sentința Judecătoriai Chișinău, sediul Central din 17 mai 2017, Bobeica Ivan a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a), e), i), art.84 alin.(1) Cod penal, la 19 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31.10.2016, Bobeica Ivan a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a), e), art.188 alin. (5), art.84 alin.(1) Cod penal, la 18 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel a reținut că, potrivit raportului prezentat de către Penitenciarul nr.9-Pruncul, condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13-Chișinău în perioada 17.08.2016-05.09.2016; 16.09.2016-14.12.2017, ulterior fiind transferat în Penitenciarul nr.9-Pruncul, unde se deține la moment.

Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia încheierii atacate a invocat că, prima instanță a examinat cauza superficial, fără a cerceta minuțios sub toate aspectele circumstanțele cazului în raport cu probele cauzei date, fără a se expune argumentat asupra fiecărei cerințe invocate în cerere.

Instanța de apel a evidențiat că, în partea motivantă a încheierii contestate prima instanță a reținut că condamnatul Bobeica Ivan s-a aflat în Penitenciarul nr.13- Chișinău, în calitate de prevenit în Penitenciarul nr.13-Chișinău, după cum urmează: 17.08.2016 – 05.09.2016 și 16.09.2016 - 17.05.2017 numărul total de zile fiind - 262, ulterior în calitate de condamnat în perioada de timp din 18.05.2017 - 14.12.2017, numărul de zile fiind - 210. Totodată, condamnatul Bobeica Ivan, în perioada de timp din 15.12.2017 - prezent, se află în Penitenciarul nr.9-Pruncul, numărul de zile fiind - 516. Drept urmare, instanța a considerat necesar, oportun și rezonabil de a reduce termenul de pedeapsă cu 524 zile, pentru perioada de 262 zile în care condamnatul a fost deținut în calitate de prevenit aflându-se în arest preventiv în Penitenciarul nr.13- Chișinău, și cu 42 zile, pentru perioada de 210 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție, în calitate de condamnat, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în Penitenciarul nr.13-Chișinău.

Instanța de apel a atras atenția asupra faptului că, deși prima instanță întemeiat a concluzionat, în condițiile art.385 alin.(4) și (5) Cod de procedură penală, să dispună reducerea pedepsei, însă eronat a stabilit perioada cu care se reduce termenul, or, calculul compensării în formula de „o zi pentru două” presupune că condamnatul o perioadă a fost în acele condiții precare, dar urmează a fi dedusă încă o perioadă similară (aceeași ca

perioada în care s-a aflat în acele condiții), fără oportunitatea de a interveni cu soluția de o „dublă compensare” a perioadei de detenție în condiții contrare prevederilor art.3 CtEDO.

Totodată, instanța de apel a considerat că, argumentele invocate de participanții la proces sunt importante pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abținerea instanței ierarhic inferioare de furnizare a unui răspuns explicit la un șir de argumente invocate, constituie o încălcare a art.6 par.1 CEDO, deoarece participanților nu le-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse, și în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

Pornind de la cele indicate, instanța de apel a statuat că concluziile neclare, incomplete, incerte expuse de instanțele ierarhic inferioare fără a se arăta o apreciere a argumentelor invocate de reclamant, divergențele dintre textul motivat al actului judecătoresc cu partea dispozitivă a acestuia, constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Instanța de apel a subliniat că, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale, și astfel, la judecarea cauzei constatându-se erori judiciare, care la caz se exprimă prin modul de cercetare și apreciere a probelor prezentate de părți, de gradul de percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, iar astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanță care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate și remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

12. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023, este atacată cu recurs în anulare de către condamnatul Bobeica Ivan, prin care solicită anularea hotărârilor judecătorești.

12.1 În motivarea recursului în anulare condamnatul Bobeica Ivan invocă că:

- instanța de judecată nu a calculat corect zilele aflării în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în condiții inumane și degradante;

- o hotărâre definitivă referitor la condițiile de detenție nu este, chiar dacă cererea a fost depusă la 12 februarie 2019.

13. Examinând admisibilitatea recursului în anulare, în baza actelor din dosarul cauzei și a motivelor invocate, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Completul de judecată menționează că, cauza dată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea privind modificarea unor acte normative nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023 și ulterior completată prin Legea privind modificarea unor acte normative nr.286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023, în conformitate cu care, recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, (în vigoare până la 01.09.2023, când a intrat în vigoare Legea nr. 246 din 31.07.2023, completată prin Legea nr.286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023), Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Conform art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei,

în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Conform art.456 alin.(1) coroborat cu art.432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.455 Cod de procedură penală.

În textul art.455 alin.(2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art.453 Cod de procedură penală.

Prin urmare, normele de drept nominalizate indicau în mod expres că, puteau fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II ale Codului de procedură penală, adică calea apelului și/sau recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus, în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de recurs prin care a fost admis recursul, casată încheierea și remisă cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs în speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Conform prevederilor art.art.455 alin.(2) pct. 7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, or, acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu prevederile art.art.432 alin.(2) pct. 1), 453, 456 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Bobeica Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Mânăscurtă Igor